

Fantastyka w kulturze współczesnej

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kulturoznawstwo	Cykl dydaktyczny 2023/2024
Specjalność -	Kod przedmiotu HKLTS.I2O.4d6d5e2349619cc2838c43c15004639f.23
Jednostka organizacyjna Wydział Humanistyczny	Języki wykładowe polski
Poziom kształcenia Studia licencjackie I stopnia	Obligatoryjność Do wyboru
Forma studiów Stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Profil studiów Ogólnoakademicki	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak
Koordinator przedmiotu	Krzysztof M. Maj
Prowadzący zajęcia	Krzysztof M. Maj

Okres Semestr 2	Forma zaliczenia Zaliczenie	Liczba punktów ECTS 2
	Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30	

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu kulturoznawczych i literaturoznawczych badań nad fantastyką w różnych mediach	KLT1A_W18	Kolokwium

W2	Zna główne nurty estetyczne w fantastyce na przełomie XX i XXI wieku	KLT1A_W18	Kolokwium
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Odróżnia narracje realizowane w poetyce realistycznej od tych wykorzystujących poetykę fantastyczną	KLT1A_U04	Aktywność na zajęciach
U2	Analizuje i interpretuje narracje fantastyczne i fantastyczne światy niezależnie od medium artystycznej realizacji	KLT1A_U04	Aktywność na zajęciach
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej i społecznej dla rozumienia procesów i przemian zachodzący we współczesnych społeczeństwach i jest aktywnym uczestnikiem życia kulturalnego	KLT1A_K09	Aktywność na zajęciach

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Główne nurty estetyczne w fantastyce na przełomie XX i XXI wieku, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki i swoistości poetyki fantastycznej w mediach audiowizualnych i cyfrowych.

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Wykład	30
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	16
Dodatkowe godziny kontaktowe	4
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
-----	-------------------	-----------------------------------	-------------------------

1.	Zajęcia zapoznają studentów z głównymi nurtami estetycznymi w fantastyce na przełomie XX i XXI wieku, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki i swoistości poetyki fantastycznej oraz jej reprezentacji w mediach audiowizualnych i cyfrowych, a także miejsca i roli fandomu fantastycznego w społeczeństwie. W trakcie spotkań omówiona zostanie pokrótce także historia polskich i zachodnich badań literaturo- i kulturoznawczych nad fantastyką, a także terminologia teoretyczna pomocna w analizowaniu tzw. fikcji gatunkowych (genre fiction) i – w ogólności – kultury popularnej. Przykładowe teksty kultury analizowane w ramach fakultetu obejmowałyby zatem nie tylko najnowszą prozę fantastyczną (Neila Gaimana, Neala Stephensona, Jacka Dukaja, Marcina Przybyłka, Roberta Wegnera, N.K. Jemisin i wielu innych polskich i zagranicznych twórców), lecz także filmy (np. Incepcję, Avatar, Tron: Legacy), gry (np. Divinity: Original Sin 1 & 2, Deus Ex, Skyrim), anime (np. Ergo Proxy, Sword Art Online, Ajin: Demi Human, Kabaneri of the Iron Fortress) czy transmedialne uniwersa (np. Star Wars, The Wizarding World, DC Universe, Marvel Cinematic Universe).	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład
----	--	--------------------	--------

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia:

Mini wykład, Dyskusja

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Aktywność na zajęciach, Kolokwium	

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu

Znajomość kluczowych zagadnień z zakresu badań nad fantastyką (fantasy & science fiction studies), ze szczególnym uwzględnieniem terminologii umożliwiającej analizę narracji utrzymanych w poetyce fantastycznej niezależnie od medium realizacji (literatura, film, komiks, animacja, gra wideo). Zaliczenie będzie realizowane w formie pisemnego kolokwium (test wielokrotnego wyboru).

Sposób obliczania oceny końcowej

Podstawą oceny będzie kolokwium zaliczeniowe weryfikujące wiedzę teoretyczną z zakresu podstawowych pojęć w badaniach nad fantastyką i umiejętność ich twórczego wykorzystania w analizie konkretnej narracji z przedmiotowego nurtu.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

Zaliczenie materiału w trakcie konsultacji.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wstępnym i jedynym wymogiem jest zainteresowanie tematyką fantastyczną (od książek przez filmy po animacje). Dodatkowym atutem będzie znajomość dzieł uznawanych zarówno przez fandom, jak i krytykę za klasyczne (od tekstów Tolkiena po "Avatar" Camerona). Zajęcia mają jednak charakter wprowadzający i z założenia służyć będą przede wszystkim generalnemu zapoznaniu Studentów z problematyką.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Wykład: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Wszystkie teksty będą udostępniane przez prowadzącego Studentom w formacie *.pdf. Literatura ma charakter uzupełniający i jej znajomość poza zakresem wykładanym na zajęciach nie będzie przedmiotem kolokwium zaliczeniowego.
2. Podstawowa:
3. Tomasz Z. Majkowski, *W cieniu białego drzewa. Powieść fantasy w XX wieku*, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2013.
4. Piotr Stasiewicz, *Między światami. Intertekstualność i postmodernizm w literaturze fantasy*, Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku 2016.
5. Grzegorz Trębicki, *Fantasy — ewolucja gatunku*, Kraków: Universitas 2009.
6. Marek Pustowaruk, *Od Tolkiena do Pratchetta. Potencjał rozwojowy fantasy jako konwencji literackiej*, Wrocław: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze 2009.
7. Uzupełniająca:
8. *The Cambridge Companion to Fantasy Literature*, red. Edward James, Farah Mendlesohn, Cambridge: Cambridge University Press 2012.
9. *The Cambridge Companion to Science Fiction*, red. Edward James, Farah Mendlesohn, Cambridge: Cambridge University Press 2003.
10. Brian Stableford, *Historical Dictionary of Fantasy Literature*, Lanham: The Scarecrow Press 2005.
11. Brian Stableford, *The A to Z of Fantasy Literature*, Lanham: The Scarecrow Press 2009.
12. *Narracje fantastyczne*, red. Ksenia Olkusz, Krzysztof M. Maj, Kraków: Ośrodek Badawczy Facta Ficta 2018.

Badania i publikacje

Publikacje

1. Krzysztof M. Maj, *Allotopie. Topografia światów fikcyjnych*, Kraków: Universitas 2015.
2. — *Światy poza światem. Od świata przedstawionego do narracji światocentrycznej*, w: *Narracje fantastyczne*, red. Ksenia Olkusz, Krzysztof M. Maj, Kraków: Ośrodek Badawczy Facta Ficta 2017, ss. 15-59, ISBN: 978-83-942923-2-4.
3. — *Allotopia - wprowadzenie do poetyki gatunku*, „Zagadnienia Rodzajów Literackich” 2014, t. 57, z. 1 (113), ISSN: 0084-4446, ss. 89-105

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
KLT1A_K09	Ma świadomość znaczenia humanistyki dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.
KLT1A_U04	Rozpoznaje, interpretuje i przeprowadza krytyczną analizę dzieła literackiego, filmowego, plastycznego, muzycznego i teatralnego z zastosowaniem odpowiednich metod, w celu określenia znaczeń tych dzieł, ich oddziaływania społecznego oraz miejsca w procesie historyczno-kulturowym.
KLT1A_W18	Posiada podstawową wiedzę o poznawczej, komunikacyjnej, kulturotwórczej i społecznej roli języka.